

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2007

Částka 53 – čís. 146

Nařízení vlády o emisních limitech a dalších podmínkách provozování spalovacích stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Účinnost od 1. 1. 2008.

Částka 53 – čís. 148

Vyhláška o energetické náročnosti budov. Účinnost od 1. 7. 2007.

Jedná se o prováděcí právní předpis k § 6a odst. 1, 2, 5 a 7 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška stanoví požadavky na energetickou náročnost budov, porovnávací ukazatele a výpočtovou metodu stanovení energetické náročnosti budov, obsah průkazu energetické náročnosti budov a způsob jeho zpracování včetně využití již zpracovaných energetických auditů a rozsah přezkušování osob z podrobnosti vypracování energetického průkazu budov. Vyhláškou se současně zrušuje vyhláška č. 291/2001 Sb., kterou se stanoví podrobnosti účinnosti užití energie při spotřebě tepla v budovách (nemající již oporu v zákoně po změně zákona o hospodaření energií, konkrétně jeho ustanovení § 6, provedené s účinností od 1. 7. 2006 zákonem č. 177/2006 Sb.).

Splnění požadavků na energetickou náročnost budov a splnění porovnávacích ukazatelů podle jednotné metody výpočtu energetické náročnosti budov a stanovení celkové energetické spotřeby stavby, je předepsaným obsahem části B. Souhrnná technická zpráva bod. 7 Úspora energie a ochrana tepla písm. a) a b) projektové dokumentace podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.

Je však třeba upozornit na čl. III zákona č. 177/2006 Sb. (odchyly účinnosti). Z něho vyplývá, že od 1. 1. 2009 musí projektová dokumentace podle přílohy č. 1 k vyhlášce o dokumentaci staveb obsahovat v části D. Dokladová část písm. b) průkaz energetické náročnosti budovy s náležitostmi podle vyhlášky č. 148/2007 Sb., vypracovaný osobou oprávněnou podle § 6a odst. 7 zákona o hospodaření energií [tj. energetickým auditorem (§ 10 zákona o hospodaření energií) nebo autorizovaným inženýrem či autorizovaným technikem s autorizací pro obor pozemní stavby nebo obor technologická zařízení staveb nebo obor technika prostředí staveb, přezkoušeným Ministerstvem průmyslu a obchodu z podrobností vypracování energetického průkazu budov v rozsahu podle vyhlášky č. 148/2007 Sb.].

Částka 57 – čís. 158

Zákon, kterým se mění zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Změna se týká § 14 odst. 6. Novelizované znění ukládá Národnímu památkovému ústavu povinnost předložit písemně vyjádření příslušnému orgánu státní památkové péče ve lhůtě do 20 dnů od doručení žádosti o jeho vypracování, nestanoví-li orgán státní památkové péče ve zvlášť složitých případech lhůtu delší, a to maximálně o 10 dnů. Neobdrží-li orgán státní památkové péče písemné vyjádření Národního památkového ústavu ve dvacetidenní nebo prodloužené lhůtě, vydá závazné stanovisko bez tohoto vyjádření. Účinnost od 2. 7. 2007.

Částka 57 – čís. 159

Zákon, kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 2. 7. 2007.

Částka 57 – čís. 160

Zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany spotřebitele. Zákon mj. mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 2. 7. 2007.

Částka 58 – čís. 165

Nařízení vlády o vymezení Ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší. Jde o území Moravskoslezského kraje, katastrální území Dětmárovice, Dolní Lutyně, Heřmanice, Horní Lutyně, Hrušov, Koblov, Kopytov, Koukolná, Nový Bohumín, Petrovice u Karviné, Poruba u Orlové, Pudlov, Rychvald, Skřečůň, Staré Město u Karviné, Starý Bohumín, Šilheřovice, Věřňovice, Vrbice nad Odrou, Záblatí u Bohumína a Závada nad Olší. Účinnost od 1. 6. 2008.

Částka 58 – čís. 168

Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění vyhlášky č. 503/2004 Sb. Účinnost od 19. 7. 2007.

Částka 59 – čís. 177

Zákon, kterým se mění zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o bezpečnostní způsobilosti. Provedená změna se týká městských částí, na které se člení hlavní město Praha. Účinnost od 27. 7. 2007.

Částka 59 – čís. 180

Zákon, kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 9. 2007.

Částka 61 – čís. 187

Vyhláška, kterou se stanoví obsah a náležitosti plánu území s archeologickými nálezy. Účinnost od 23. 7. 2007.

Částka 62 – čís. 193

Vyhláška, kterou se stanoví podrobnosti účinnosti užití energie při rozvodu tepelné energie a vnitřním rozvodu tepelné energie a chladu. Účinnost od 1. 9. 2007.

Částka 62 – čís. 195

Vyhláška, kterou se stanoví rozsah stanovisek k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci, závazných stanovisek při ochraně zájmů chráněných zákonem č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a podmínky pro určení energetických zařízení. Působnosti stavebních úřadů se týká zejména ustanovení § 2 odst. 3 a 4. Účinnost od 1. 9. 2007.

Částka 69 – čís. 216

Zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 22. 8. 2007.

SBÍRKA PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Částka 7/2007

Nařízení č. 9/2007 Sb. hl. m. Prahy, kterým se mění nařízení č. 26/2005 Sb. hl. m. Prahy, kterým se zakazuje reklama šířená na veřejně přístupných místech mimo provozovnu. Účinnost od 1. 7. 2007, respektive od 1. 9. 2007.

VĚSTNÍK VLÁDY

pro orgány krajů a orgány obcí

Částka 4/2007

Seznam platných právních předpisů a směrnic týkajících se činnosti orgánů krajů a orgánů obcí, aktualizovaný k 31. 12. 2006.

Sdělení Ministerstva vnitra o stanovení některých obcí městyse. S účinností od 12. 4. 2007 byla stanovena městysem obec Velký Újezd v Olomouckém kraji, s účinností od 29. 5. 2007 obec Okříšky (okres Třebíč) a obec Pavlíkov a Slabce (okres Rakovník).

VĚSTNÍK MŽP

Částka 5/2007

Společné sdělení odboru zvláště chráněných částí přírody a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k pojmu „nevratné změny půdního povrchu“ uvedeného v § 16 odst. 1 písm. a) a § 26 odst. 3 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Sdělení zmiňuje též postup při zařazení území do zastavitelné plochy v územním plánu nebo při umístění či povolení nové stavby v národním parku či chráněné krajinné oblasti.

Částka 6/2007

Sdělení odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC Ministerstva životního prostředí o autorizovaných osobách ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

CENOVÝ VĚSTNÍK MF

Částka 5/2007

Přehled cenových map stavebních pozemků obcí (CMSP), stav k 31. 3. 2007.

Obecně závazná vyhláška obce Bánov č. 1/2007, kterou se vydává Cenová mapa stavebních pozemků na území obce Bánov č. 1, účinná od 1. 3. 2007.

Obecně závazná vyhláška č. 24/2007 Sb. hl. m. Prahy, kterou se mění vyhláška č. 32/1998 Sb. hl. m. Prahy, o cenové mapě stavebních pozemků na území hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů, účinná od 1. 1. 2007.

Pozn.: Jedná se o obecně závaznou vyhlášku hlavního města Prahy č. 24/2006 Sb. hl. m. Prahy, vydanou dne 21. 12. 2006 a účinnou od 1. 1. 2007, která je zveřejněna v plném znění na informačním serveru Magistrátu hlavního města Prahy.

Částka 7/2007

Obecně závazná vyhláška obce Hamr na Jezeře č. 1/2007, kterou se zrušuje obecně závazná vyhláška č. 1/2000, kterou se vydává cenová mapa stavebních pozemků obce Hamr na Jezeře.

Částka 8/2007

Obecně závazná vyhláška obce Horoměřice č. 1/2007, kterou se vydává 3. cenová mapa stavebních pozemků obce Horoměřice, účinná od 1. 7. 2007.

Přehled cenových map stavebních pozemků obcí (CMSP), stav k 30. 6. 2007.

SBÍRKA ROZHODNUTÍ

Nejvyššího správního soudu

Z obsahu čísla 5/2007

– č. 1152 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, čj. As 33/2006-48). Správní řízení: účastenství spolků. Právo na informace: řízení o odvolání. Týká se § 14 odst. 2 správního řádu (č. 71/1967 Sb.), § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 218/2004 Sb., § 16 a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Z rozsudku vyplývá:

I. Správní orgán je povinen vypořádat se na počátku řízení nejprve s namítaným účastenstvím občanského sdružení nebo jeho organizační jednotky ve smyslu § 14 odst. 2 správního řádu z roku 1967, ve spojení s § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

II. Právo na svobodný přístup k informacím patří mezi základní práva chráněná Listinou základních práv a svobod a je mu poskytnuta odpovídající procesní ochrana, která je zajištěna právem podat odvolání, jakož i následným přístupem k soudu. V rámci odvolacího řízení je přitom s ohledem na § 16 ve spojení s § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, nutno vyjít z podpůrného využití správního řádu; pokud odvolací orgán napadené rozhodnutí zruší, pak je povinen věc vrátit správnímu orgánu k novému projednání. Napadené rozhodnutí nelze toliko zrušit s tím, že pokud žadatel na poskytnutí požadovaných informací trvá, je třeba, aby podal novou žádost.

– 1154 (z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2006, čj. 15 Ca 219/2004-44). Kolaudační řízení: kolaudace části stavby schopné samostatného užívání. Týká se § 76 odst. 1 a § 81 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákonů č. 262/1992 Sb. a č. 83/1998 Sb. Z rozsudku vyplývá:

V kolaudačním řízení o části stavby je stavební úřad povinen nejprve posoudit, zdali tato část je schopna samostatného užívání, tedy zda ostatní části stavby mají nějaký vliv na využití její užitné hodnoty. Dále zkoumá, zda navržená část stavby byla provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení, zda byly dodrženy podmínky stanovené v územním rozhodnutí a ve stavebním povolení a zda skutečné provedení této části stavby nebo její užívání nebude ohrožovat veřejné zájmy, především z hlediska ochrany života a zdraví osob, životního prostředí, bezpečnosti práce a technických zařízení. Tato kritéria uvedená v § 81 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976 však posuzuje toliko ve vztahu k navržené části stavby, nikoliv k celé stavbě. Proto závady bránící užívání ostatních částí stavby nemají vliv na kolaudaci té části stavby, kterou stavebník navrhl.

– 1155 (z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2006, čj. 15 Ca 221/2004-39). Kolaudační řízení: stanovení lhůty pro odstranění závad. Týká se § 81 odst. 3, § 82 a § 83 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Z rozsudku vyplývá:

Stavební úřad vydá kolaudační rozhodnutí podle § 82 stavebního zákona z roku 1976, pokud se v průběhu kolaudačního řízení nevyskytnou skutečnosti, které by bránily řádnému užívání stavby. Jestliže naopak takové závady shledá, je povinen podle § 81 odst. 3 stavebního zákona z roku 1976 stanovit lhůtu pro jejich odstranění a kolaudační řízení přerušit. Teprve poté, co se tyto závady nepodaří odstranit a stavbu uvést do náležitého stavu, ani není možné situaci řešit vydáním časově omezeného povolení k jejímu předčasnému užívání podle § 83 stavebního zákona z roku 1976, je stavební úřad oprávněn návrh stavebníka na vydání kolaudačního rozhodnutí zamítnout.

Jak vyplývá z ustanovení § 190 odst. 5 nového stavebního zákona [zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)], „klasické“ kolaudační řízení se provede u staveb, které byly pravomocně povoleny před 1. 1. 2007.

Z obsahu čísla 6/2007

– č. 1180 (z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2006, čj. 5 Ca 25/2005-83). Správní řízení: jednání za organizační složku zahraniční právnické osoby. Týká se § 13 odst. 3 obchodního zákoníku a § 17 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Z rozsudku vyplývá:

Je-li vedoucí organizační složky zahraniční právnické osoby ze zákona (§ 13 odst. 3 obchodního zákoníku) oprávněn činit za podnikatele veškeré právní úkony týkající se organizační složky, je třeba dovodit, že je též oprávněn v tomto rozsahu udělit jménem podnikatele (zahraniční právnické osoby) plnou moc k zastupování ve správním řízení.

– č. 1200 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2007, čj. 8 As 28/2005-120). Stavební zákon: řízení o odstranění dočasné stavby. Týká se § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění zákona č. 83/1998 Sb., a § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního. Z rozsudku vyplývá:

V případě, že vlastník dočasné stavby v průběhu řízení o jejím odstranění podle § 88 odst. 1 písm. d) stavebního zákona z r. 1976 podá žádost o změnu v užívání této stavby nebo prodloužení doby jejího trvání, stavební úřad řízení o odstranění stavby přeruší a vede řízení o podané žádosti. Pokud této žádosti stavební úřad vyhoví, řízení o odstranění stavby zastaví; v opačném případě v řízení o odstranění stavby pokračuje.

Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že v řízeních o odstranění dočasné stavby, zahájených před 1. 1. 2007, je třeba postupovat analogicky jak uvádí nová právní úprava,

a sice § 129 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Z obsahu čísla 7/2007

- č. 1231 (z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 2. 2007, čj. 22 Ca 258/2005-52). Právo na informace: fiktivní rozhodnutí. Týká se § 14 odst. 3 písm.c), § 15 odst. 4 a § 16 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a § 79 a § 81 soudního řádu správního. Z rozsudku vyplývá:

Zákonná fikce o vydání rozhodnutí o odepření informací podle § 15 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, se z povahy věci nemůže uplatnit poté, co bylo předchozí negativní fiktivní rozhodnutí zrušeno správním soudem.

- č. 1252 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, čj. 3 As 53/2004-60). Správní řízení: doručování písemností. Týká se § 25 odst. 1 a § 51 správního řádu (č. 71/1967 Sb.). Z rozsudku vyplývá:

Písemné vyhotovení správního rozhodnutí, jímž je účastníkovi řízení uložena pokuta a ochranné opatření z důvodu spáchání správního deliktu, není správním úkonem, kterým by bylo účastníkovi řízení ukládáno něco osobně ve správním řízení vykonat ve smyslu § 25 odst. 1 věty druhé správního řádu; je-li účastník v řízení zastoupen na základě generální plné moci, doručuje se takové rozhodnutí v souladu s § 25 odst. 1 větou první správního řádu pouze zástupci účastníka řízení a jen toto doručení má pak účinky řádného oznámení rozhodnutí ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu.

Uvedený právní názor je aplikovatelný i pokud jde o ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, účinného od 1. 1. 2006.

BULLETIN STAVEBNÍ PRÁVO

Číslo 1/2007

Z obsahu:

- JUDr. Miroslav Hegenbart: Koordinační rada pro autorizované inspektory a její nejbližší úkoly.
- JUDr. Josef Vedral, Ph.D.: K právním účinkům nařízení o stavební uzávěře.
- Mgr. Jana Macháčková, JUDr. Jan Mareček: Koordinované závazné stanovisko.
- Ing. Tomáš Sklenář: Aplikace přechodných ustanovení stavebního zákona při pořizování územního plánu.
- JUDr. Jaroslav Krecht, CSc.: K pojmosloví stavebního zákona.
- JUDr. Pavla Schödelbauerová: Společenství vlastníků jednotek, společné části domu a financování jejich oprav, modernizace a rekonstrukce.

SPRÁVNÍ PRÁVO

Číslo 4 – 5/2007

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.: Veřejnoprávní smlouvy (vybrané otázky).

V příspěvku se autor zaměřuje na tematiku veřejnoprávních smluv zejména z pohledu přezkoumání souladu veřejnoprávních smlouvy s právními předpisy.

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 13/2007

JUDr. Martin Kopecký, CSc.: Uplatňování zásad jednotnosti a koncentrace ve správním řízení.

Cílem článku je upozornit na některá sporná místa koncentrace ve správním řízení a na možná východiska z nich.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 6/2007

Mgr. Jana Hamplová: Zastupitelstvo a rada obce v novém stavebním zákonu.

Autorka (advokátka) připomíná novou právní úpravu územního plánování a stavebního řádu se zaměřením na pravomoci volených orgánů obce.

Číslo 7/2007

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.: Dožádání v (novém) správním řízení.

Článek je věnován institutu dožádání (§ 13 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), který, jak autor uvádí, je právní publicistikou relativně opomíjen. Zabývá se zejména otázkami koho a o provedení jakého úkonu lze dožádat, náležitosti usnesení o dožádání, postupem dožádaného správního orgánu a jeho právy, vlivem dožádání na lhůty a možnými důsledky odmítnutí provedení úkonů dožádaným správním orgánem. Polemizovat lze s tvrzením autora, že není nemožné se proti usnesení o dožádání odvolat. Možnost odvolat se proti usnesení o dožádání výslovně vylučuje ustanovení § 13 odst. 1 správního řádu.

NORMALIZACE

Českou technickou normou, aktuálně vydanou Českým normalizačním institutem, je mj. ČSN 74 4507 Odolnost proti skluznosti povrchu podlah – Stanovení součinitele smykového tření.

STAVITEL

Číslo 7/2007

JUDr. Radka Konečná, Mgr. Denisa Sudolská: Půl roku se stavebním zákonem.

První část komentáře, v němž se autorky věnují nejvýznamnějším změnám, vyplývajícím z nového stavebního zákona, definicím pojmů stavebního řádu a veřejnoprávním smlouvám.

Číslo 8/2007

JUDr. Radka Konečná, Mgr. Denisa Sudolská: Půl roku se stavebním zákonem II.

Druhá část, ve které autorky upozorňují na principy územního plánování, úlohu stavebního dozoru a další důležité změny oproti předchozí právní úpravě. Komentář uzavírají, že dosavadní praxe zatím nepotvrzuje urychlení a zjednodušení stavebního řízení.

MODERNÍ OBEC

Číslo 8/2007

Města se už začínají bránit nekoordinované bytové výstavbě.

Rozhovor se starostkou Roztok u Prahy, Ing. arch. Olgou Vavřínovou.

Mgr. Jana Hamplová: Orgány obce a nový stavební zákon/3. Další pokračování komentáře k uvedené problematice, publikovaného v Moderní obci č. 5/2007 a č. 6/2007. Článek se zabývá rozdělením kompetencí mezi obce, kraje a ministerstvo, působností orgánů kraje a otázkami týkajícími se zřízení Rady obcí pro udržitelný rozvoj území a jejím významem.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 28/2007

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.: Odkladný účinek kasační stížnosti.

Kromě vlastního tématu se autor věnuje i otázce přípustnosti kasační stížnosti a lhůtám k jejímu podání a případnému doplnění.

Číslo 30/2007

Mgr. Jana Kalferstová: Střet mezi zájmem na ochraně archeologického dědictví a zájmem na trvalém rozvoji území je řešitelný.

Autorka v článku mj. zmiňuje definici pojmu archeologické dědictví, se kterým pracuje nový stavební zákon [např. § 2 odst. 1 písm. m), § 137 odst. 1 písm. i), § 170 odst. 1 písm. b)], obsaženou v Úmluvě o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidované), publikované pod č. 99/2000 Sb. m. s. (částka 42/2000 Sbírky mezinárodních smluv, str. 1719).

NOVÉ PUBLIKACE

Nakladatelství LINDE Praha, a.s. vydalo publikaci „Stavební právo, praktická příručka“. 2. přepracované vydání podle nového stavebního zákona.

Autoři A. Kličková, P. Havlan, K. Valachová, E. Hamplová.

INFORMACE A STANOVISKA

Bezbariérové užívání staveb – od historie k současnosti (příspěvek Národního institutu pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace České republiky, o.s.)

Pojem „bezbariérovost“ je mnohdy chápána jako úprava umožňující pohyb a manipulaci vozíčkáře. Jde o mylné chápání tohoto problému. Termín handicap není myšlen pouze pro těžké tělesné či smyslové postižení. Pojem handicap je obecně myšlena ztráta nebo omezení příležitostí, ať už se jedná o osoby zdravotně postižené, starší osoby, osoby dočasně postižené vlivem úrazu nebo o osoby s nadměrnými lidskými proporcemi. Je proto daleko výstižnější pracovat s pojmem „přístupné prostředí“, který již sám o sobě navozuje představu vstřícného prostředí pro každého bez rozdílu věku či zdravotního postižení. Takto můžeme předejít dalším novým bariérám, které znemožňují plnohodnotné užití veřejných prostor, areálů, jednotlivých staveb a jejich vnitřních prostor.

V praktickém životě každý z nás zažije minimálně dvakrát určitý stupeň pohybového omezení, a to jako malé dítě a na sklonku života jako senior. V zásadě je možné říci, že lze rozlišit čtyři základní skupiny osob s omezenou schopností pohybu a orientace:

- osoby se zdravotním postižením (s těžkým pohybovým postižením, se smyslovým postižením a dočasným zdravotním postižením),
- senioři,
- osoby s dočasným pohybovým omezením (těhotné ženy, rodiče s malými dětmi v kočárcích či bez nich, osoby doprovázející lidi s mentálním postižením, osoby přepravující objemné či těžké nákupy nebo zavazadla),
- osoby malého či nadměrného vzrůstu.

Omezené pohybové možnosti, orientace a samostatný pohyb lidí zdravotně postižených vyžadují stavební a technická řešení, která jim umožní volně se pohybovat ve vnitřním a vnějším prostředí. Tento požadavek se týká všech oblastí výstavby.

Řešení otázky integrace zdravotně postižených osob prošlo v České republice dlouholetým vývojem. Hlavní iniciativa a řešení otázek bezbariérového prostředí zůstávala před rokem 1990 zejména na dobrovolných funkcijních bývalého Svazu invalidů ČSR. Tomu také odpovídal stav společnosti, kde zdravotně postižení byli zcela izolováni od normálního života.

Ucelenou právní normu a pohled na bezbariérové řešení přinesla až vyhláška č. 53/1985 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu, kterou vydala Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj. Vyhláška se stala prvním obecně platným právním předpisem v oblasti navrhování, přípravy a povolování staveb pro užívání osobami s omezenou schopností pohybu a vztahovala se na bytové domy, domy s byty určenými pro bydlení invalidních osob, na ústavy sociální péče, na stavby občanského vybavení a na

určené stavby pro výrobu. Ze stanoveného rozsahu platnosti uvedené vyhlášky vyplývalo, že požadavky vyhlášky se přiměřeně použijí i pro navrhování, přípravu a povolování změn dokončených staveb, což v praxi vedlo k tomu, že nebyl tento právní předpis ve většině případů změn staveb dodržován. Pro snadnější orientaci v problematice bezbariérovosti byla od 1. 1. 1987 zřízena Svazem invalidů Krajská konzultační střediska pro potřeby subjektů činných ve výstavbě, zejména investorů, projektantů a realizátorů.

Se změnou společenských podmínek po roce 1989 se v této oblasti postupně měnil i přístup řady kolektivů a jednotlivců ve státní správě i v dobrovolných občanských iniciativách ve prospěch integrace zdravotně postižených osob do společnosti. Nástupnickou iniciativou bývalých komisí pro odstraňování architektonických bariér Svazu invalidů ČSR se stalo v roce 1991 Sdružení pro životní prostředí zdravotně postižených v ČR (SŽPZP v ČR), jehož cílem byla péče o životní prostředí zdravotně postižených, a to zejména po stránce technického řešení, poradenské činnosti pro občany všech druhů zdravotního postižení a všech otázek spojených s odstraňováním zhoršených podmínek života, daných zdravotním postižením. Vzhledem k tomu, že neexistoval (a dosud neexistuje) dotčený orgán státní správy, jenž by hájil zájmy zdravotně postižených osob v oblasti tvorby bezbariérového životního prostředí, bylo dalším významným úkolem SŽPZP v ČR poskytovat konzultace především stavebním úřadům a následně stanoviska k projektovým dokumentacím různých stupňů.

Dne 16. 2. 1994 byl schválen zákon č. 43/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jím doplněná ustanovení ukládala povinnost zajišťovat užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Uvedená novela stavebního zákona byla významným krokem ve vztahu staveb a zdravotně handicapovaných osob. Následně Ministerstvo hospodářství vydalo vyhlášku č. 174/1994 Sb., kterou se stanoví obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, jež nahradila vyhláškou č. 53/1985 Sb. a průběžně podporovala proces integrace zdravotně postižených.

Několik let platnosti vyhlášky č. 174/1994 Sb. však odhalilo některé závažné nedostatky a vyhláška byla v roce 2001 nahrazena vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, která nabyla účinnosti dnem 15. prosince 2001. Zásadní změnou, která se ve vyhlášce vyskytuje, je její doplnění o některé požadavky pro zrakově postižené. Přesto i nadále údaje uváděné ve vyhlášce jsou mnohdy nepřesné a zkrslující, za diskutabilní jsou považovány některé minimální rozměry prostředí, ve kterém se mohou volně pohybovat osoby s postižením.

Zatím nejvýraznější posun v oblasti stavebního práva a problematiky přístupného prostředí přináší nový stavební zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který nabyl účinnosti 1. 1. 2007. Výraznou a podstatnou změnou je fakt, že bezbariérovému řešení a užívání staveb se podle § 132 odst. 3, písm. e) stavebního zákona přiznává veřejný

zájem. Stavební úřad může na základě § 137 odst. 1 písm. h) stavebního zákona nařídít vlastníku stavby, stavebního pozemku nebo zastavěného stavebního pozemku nezbytné úpravy, jimiž se zajišťuje bezbariérový přístup a užívání pozemku nebo stavby. Na stavbu mohou být použity podle § 156 odst. 1 stavebního zákona jen takové výrobky, materiály a konstrukce, jejichž vlastnosti z hlediska způsobilosti stavby pro navržený účel umožní řádné užívání stavby včetně bezbariérového užívání. Řešení staveb z hlediska jejich bezbariérové přístupnosti a užívání požadují též prováděcí předpisy ke stavebnímu zákonu. V nové prováděcí vyhlášce č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, jsou zahrnuty požadavky na srozumitelně vyjádřené řešení staveb s ohledem na přístupnost a užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, a to jak v textové, tak výkresové části projektové dokumentace a dokumentace pro provádění stavby. Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využití území, stanoví podmínky pro navrhování veřejných prostranství tak, aby bylo umožněno jejich bezbariérové užívání.

V současné době jsou ve schvalovacím procesu návrhy dalších dvou prováděcích vyhlášek ke stavebnímu zákonu. Z oblasti bezbariérové přístupnosti je to nová vyhláška o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, nahrazující dosavadní vyhlášku č. 369/2001 Sb.

Další podrobné rozpracování požadavků na bezbariérové řešení staveb lze nalézt v českých technických normách.

Pro osoby s omezenou schopností a pohybu orientace je mimořádně důležitá přístupnost a možnost bezpečného a samostatného užívání pozemních komunikací. Tuto problematiku upravuje především zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Obdobné systémové požadavky na bezbariérové řešení, zohledňující specifická rizika dopravních staveb, stanoví zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláška č. 177/1995 Sb., kterou se vydává stavební a technický řád drah, ve znění pozdějších předpisů.

Zejména pro zrakově postižené osoby má správné materiálové řešení rozhodující význam pro samostatný bezpečný pohyb ve všech stavbách a z těchto důvodů jej nelze podceňovat. Hrubé chyby a závažné nedostatky v materiálovém řešení hmatových úprav, znehodnocující rozsáhlé stavby, jsou důrazným varujícím momentem. Technické požadavky na vybrané stavební výrobky jsou předmětem nařízení vlády č. 163/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb., s bližší specifikací uvedenou v technických návodech TZÚS 12.03.01 – 12.03.07. V nařízení vlády č. 27/2003 Sb. jsou stanoveny technické požadavky na výtahy (změna č. 127/2004 Sb.).

Více jak 15 let využívali pracovníci stavebních úřadů, projektanti, investoři a další osoby konzultační a poradenskou činnost SŽPZP v ČR. V červnu tohoto roku se SŽPZP v ČR stalo občanským sdružením založeným podle zákona č. 83/1990

Sb., o sdružování občanů, přijalo nové stanovy a zejména došlo ke změně názvu na Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace České republiky, o.s. (zkratka NIPI ČR, o.s.).

Sídlo NIPI ČR, o.s.: Havlíčkova 44, Jihlava, PSČ 586 01.
 Prezident NIPI ČR, o.s.: Ing. arch. František Laub.

Na území jednotlivých krajů disponuje NIPI ČR, o.s. sítí Konzultačních středisek s odbornými konzultanty. Pro zajištění efektivní činnosti Konzultačního střediska je na úrovni kraje zřízena funkce vedoucího konzultačního střediska, který je přímo podřízen Prezidiu. Předmětem činnosti vedoucí-

ho Konzultačního střediska je zejména organizace, koordinace a řízení činnosti odborných konzultantů na úrovni kraje. Určuje místo a rozsah jejich působnosti, a to s ohledem na místní specifika a požadavky NIPI ČR, o.s. Hlavním předmětem činnosti Konzultačních středisek je poskytovat odbornou pomoc při dodržování legislativy ve smyslu stavebně technických předpisů a nařízení, která se dotýkají života a integrace osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Rozsah činnosti Konzultačního střediska spočívá zejména v podávání odborných vyjádření k dokumentaci staveb a poskytování odborných konzultací ve smyslu činnosti NIPI ČR, o.s. a v jeho úsilí o sledování staveb až do jejich kolaudace.

Seznam konzultačních středisek NIPI ČR, o.s.

Jihočeský kraj			
	Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. Jiří Šilhavý</i>	NIPI ČR, o.s. Staroměstská 2608 370 04 Česká Budějovice tel.: 386 353 940	Úřední den: Středa 13 ⁰⁰ –15 ⁰⁰ hod.
	Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Stavbařů 213, 386 01 Strakonice M. Koláře 1968, 390 02 Tábor Vinařického 281, 397 01 Písek Janderova 144, 377 01 Jindřichův Hradec	
Jihomoravský kraj			
	Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. Pavel Žák</i>	NIPI ČR, o.s. Malinovského nám. 3 Box 371-65971 602 00 Brno tel.: 542 213 872	Úřední den: Pondělí 8 ⁰⁰ –12 ⁰⁰ hod. Středa 13 ⁰⁰ –15 ⁰⁰ hod.
	Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Dukelská 148, 671 81 Znojmo Horní Lhota 31, 678 01 Blansko Bártova 8, 679 61 Letovice Národních hrdinů 22, 690 02 Břeclav	
Karlovarský kraj			
	Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. Jitka Kovaříková</i>	NIPI ČR, o.s. U Mlékárny 290 353 01 Mariánské lázně tel.: 354 602 178	Úřední den: Pondělí 14 ⁰⁰ –15 ⁰⁰ hod..
	Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Sokolovská 149, 360 05 Karlovy Vary	
Královéhradecký kraj			
	Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Martin Volák</i>	NIPI ČR, o.s. Mostecká 290 502 10 Hradec Králové tel.: 495 527 986	Úřední den: Čtvrtek 15 ⁰⁰ –18 ⁰⁰ hod.
	Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Prachovská 271, 506 01 Jičín	
Liberecký kraj			
	Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. Jana Košťálová</i>	NIPI ČR, o.s. Hálkova 6 (TU Liberec) 461 17 Liberec tel.: 731 519 237	Úřední den: Středa 9 ⁰⁰ –12 ⁰⁰ hod.
	Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Litoměřická 92, 470 01 Česká Lípa	

Moravskoslezský kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. Renata Zdařilová</i>	NIPI ČR, o.s. Bieblova 3 702 00 Ostrava tel.: 596 111 779	Úřední den: Středa 9 ⁰⁰ –12 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Dukelská 2, 792 01 Bruntál Kolaříkova 653, 738 01 Frýdek-Místek Příčná 2/293, 736 01 Havířov Opava	
Olomoucký kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. Milan Hrušák</i>	NIPI ČR, o.s. Slovenská 5 779 00 Olomouc tel.: 585 223 970	Úřední den: Pondělí 8 ⁰⁰ –10 ⁰⁰ hod. Středa 8 ⁰⁰ –10 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Nám.Svobody 4, 750 02 Přerov Menhardova 13, 796 00 Prostějov Kozinova 13, 787 01 Šumperk Tovární 234, 790 01 Jeseník	
Pardubický kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Jaroslav Kaura</i>	NIPI ČR, o.s. Kapitána Jaroše 587/51 568 02 Svitavy tel.: 464 621 023	Úřední den: Pondělí 9 ⁰⁰ –10 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Vrbová 655, 562 01 Ústí nad Orlicí	
Plzeňský kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Zdeněk Bárta</i>	NIPI ČR, o.s. Koterovská 134 326 00 Plzeň tel.: 377 440 854	Úřední den: Úterý 10 ⁰⁰ –14 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Štorchova 497/II, 339 01 Klatovy	
Praha		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Václav Kníže</i>	NIPI ČR, o.s. Karlínské náměstí 12 186 03 Praha 8-Karlín tel.: 222 310 177	Úřední den: Úterý 13 ⁰⁰ –16 ⁰⁰ hod.

Středočeský kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Pavel Němec</i>	NIPI ČR, o.s. Náměstí Republiky 3 110 01 Praha 1 tel.: 221 621 666	Úřední den: Pondělí 10 ⁰⁰ –14 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Vlašimská 1922, 256 01 Benešov u Prahy Sluneční 76, 280 00 Kolín Hřebečská 2680, 272 01 Kladno-Kročehlavy K.Čapka 794, 288 02 Nymburk-Poděbrady	
Ústecký kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Hana Cinkaničová</i>	NIPI ČR, o.s. 28. října 29 405 01 Děčín tel.: 412 510 107	Úřední den: 2. a 4. úterý v měsíci 8 ⁰⁰ –12 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Beethovenova 5355, 430 01 Chomutov Školní 700, 471 08 Štětí Štefánikova 25, 400 01 Ústí nad Labem	

Vysočina		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Ing. arch. František Laub</i>	NIPI ČR, o.s. Havlíčková 44 586 01 Jihlava tel.: 565 657 087	Úřední den: Středa 9 ⁰⁰ –12 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Magistrát města Jihlavy, Masarykovo nám.1, Stavební úřad, d.č. 136, 586 01 Jihlava Středa 9 ⁰⁰ –12 ⁰⁰ hod. Gagarinova 1228, 580 01 Havlíčkův Brod MÚ Třebíč, Zahradníčkova 25, 674 01 Třebíč Žižkova 1, 591 01 Žďár nad Sázavou	
Zlínský kraj		
Konzultační středisko NIPI ČR, o.s. Vedoucí konzultačního střediska: <i>Mgr. Blažena Šústková</i>	NIPI ČR, o.s. Sv. Čecha 516 760 01 Zlín-Podhoří tel.: 577 221 632	Úřední den: Pondělí 14 ⁰⁰ –17 ⁰⁰ hod.
Místní pracoviště NIPI ČR, o.s.	Čs. Brigády 44, 768 61 Bystřice pod Hostýnem 1. máje 53, 686 01 Uherské Hradiště	

K výše uvedenému příspěvku NIPI ČR, o.s. je třeba poznamenat, že odborná vyjádření konzultačních středisek mohou sloužit stavebním úřadům jako pracovní podklad, nezabývají však stavební úřad jeho zákonné povinnosti respektovat obecné požadavky na výstavbu, jimiž se rozumí i obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb, kterou mu ukládá § 169 odst. 1 nového stavebního zákona.

Další organizací s celorepublikovou působností, zabývající se problematikou užívání staveb osobami se zrakovým postižením, je Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých v ČR (www.sons.cz/docs/bariery).

*Text přílohy připravila:
Ing. arch. Marcela Smolová
Odbor územně a stavebně správní MMR*

